

ชื่อหนังสือพิมพ์ เชียงใหม่	วันที่ 29 เม.ย. 2552	ปีที่ 18	ฉบับที่ 6497	หน้า 5
-------------------------------	-------------------------	-------------	-----------------	-----------

รอยเรื่อง
เมืองล้านนา
ปีที่ ๑๑

เที่ยววัดเก่า เมืองง่าน

น่าน

เมืองเล็กแต่ไม่เล็กดินแดนแห่งล้านนาตะวันออกซึ่งมีความเก่าแก่
รุ่นเดียวกับสุโขทัย มีเจ้าผู้ครองนครสืบต่อกันมารวมทั้งสิ้น 59
พระองค์ เมืองง่านมีชื่อเดิมว่า “นันทบุรีศรีนครน่าน” หรือ “วรนคร”
สร้างขึ้นโดยพญากาในราวพุทธศตวรรษที่ 18 บริเวณที่ราบในเขตตำบลศิลาเพชร
อำเภอปัวในปัจจุบัน

ประวัติศาสตร์ของการสร้างเมืองง่านกล่าวว่า ในปี พ.ศ.1902 สมัย
พญาการเมืองได้รับพระบรมสารีริกธาตุมาจากกรุงสุโขทัย ทรงเลือกถอยญ
เพียงแห่งเป็นที่ประดิษฐานพระบรมธาตุพร้อมกับย้ายเมืองมาสร้างใหม่ที่
บริเวณเชิงดอย ต่อมาในราวปี พ.ศ.1911 แม่น้ำน่านได้เปลี่ยนทิศทาง พญา

ผากองราชบุตรพญาการเมืองจึงได้ย้ายเมืองอีกครั้ง
โดยมาตั้งที่บริเวณบ้านห้วยไคร้ทางฝั่งตะวันตกของ
แม่น้ำน่านในปัจจุบัน

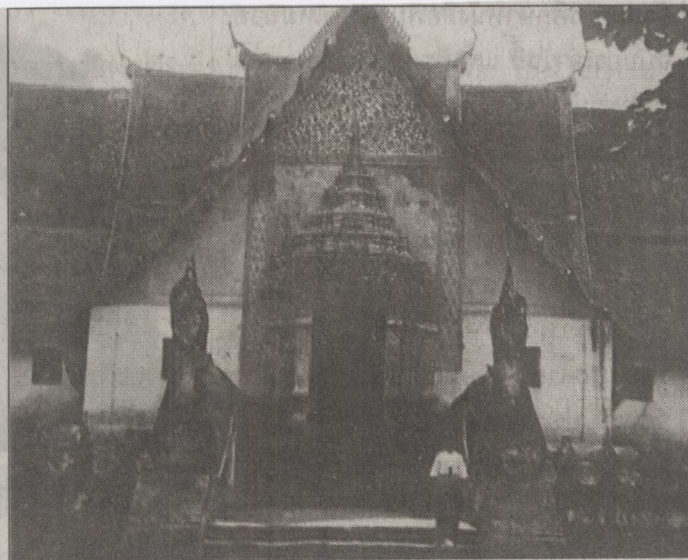
เมืองง่านแม้จะเป็นเมืองเล็กก็จริง แต่ก็
รักษาตัวอยู่ได้ตลอดสมัยสุโขทัยจนกระทั่งสมัยกรุง
ศรีอยุธยา ทางอาณาจักรล้านนาไทยมีกษัตริย์ที่ทรง
อานภาพพระองค์หนึ่ง คือ พระเจ้าติโลกราช กษัตริย์
พระองค์นี้มีพระประสงค์ที่จะแผ่อำณาเขตลงมาทางใต้
จึงได้กรีธาทัพมาตีเมืองง่าน เจ้าอินต๊ะแก่นท้าว ซึ่ง
ครองเมืองง่านอยู่ในเวลานั้นไม่สามารถต่อต้าน
กองทัพพระเจ้าติโลกราชได้ จึงทิ้งเมืองและพา
ครอบครัวอพยพมาอยู่ที่เมืองเชลียง เมื่อพระเจ้าติ
โลกราชตีเมืองง่านได้นั้น ระยะเวลาเมืองง่านมีฐานะเป็น

เพื่อบรรจุพระบรมสารีริกธาตุที่ได้มาจากสุโขทัย
องค์พระบรมธาตุแห่งนี้ด้วยทองเหลืองปิดด้วย
ทองคำเปลวหมดทั้งองค์ เป็นพระธาตุราศีของคน
เกิดปีเถาะ นอกจากนั้นมียอดสำคัญอีกวัดหนึ่งตั้ง
อยู่กลางเมืองง่านคือวัดพระธาตุช้างค้ำวรวิหาร
พญาเซ่งเป็นผู้สร้างขึ้นเมื่อปี พ.ศ.1949 รูปแบบ
ของพระธาตุช้างค้ำเป็นเจดีย์ ซึ่งเป็นรูปช้างปูนปั้น
เพียงครึ่งตัวประดับอยู่โดยรอบ เป็นศิลปะสมัย
สุโขทัย นอกจากนี้ยังมีพระพุทธรูปปางลีลาคือ

ชื่อหนังสือพิมพ์	วันที่	ปีที่	ฉบับที่	หน้า
เชียงใหม่นิวส์	29 เม.ย. 2552	18	6497	5

เมืองประเทศราชของอาณาจักรล้านนา แต่หลังจากที่พระยาผาแสง เจ้าผู้ครองนครน่าน ราชวงศ์ภูคางองค์สุดท้ายถึงแก่พิราลัย ฐานะของเมืองน่านกลายเป็นหัวเมืองในราชอาณาจักรล้านนา พระมหากษัตริย์ผู้ครองนครเชียงใหม่ ได้จัดส่งเจ้าเมืองที่อยู่ในเขตการปกครองของพระองค์ผลิตเปลี่ยนกันมาปกครองเมืองน่าน นับแต่หมื่นสร้อยเชียงของ เมื่อปี พ.ศ.2005 เป็นต้นมาจนถึงสมัยพระยาพลเทพฤาชัยในปี พ.ศ.2079 พงศาวดารกล่าวว่าทรงสร้างวัดหลวงกลางเวียง-วัดช้างค้ำ

ความมหัศจรรย์ของเมืองน่านก็คือวัฒนธรรมของได้อื้อที่อพยพเข้ามาจากสิบสองปันนามีกว่า 200 ปีก่อนจนวัฒนธรรมของได้อื้อนี้เองได้กลายเป็นจุดเด่นของจังหวัดน่านที่นักท่องเที่ยวหลายคนรู้จักกันเป็นอย่างดี ซึ่งปรากฏร่องรอยทางประวัติศาสตร์ให้ได้พบเห็นตามวัดวาอารามต่างๆ ที่มีอยู่ในเมืองน่าน นอกจากนั้นยังมีภาพจิตรกรรมฝาผนังระดับมัสเตอร์พีทของวัดหนองบัว อำเภอกำแพงแก้วกับวัดภูมินทร์ ฝีมือช่างสกุลได้อื้อที่มีอายุมากกว่า 150 ปี ว่ากันว่าภาพเขียนจิตรกรรมของจังหวัดน่านสวยสดงดงามมากที่สุดแห่งหนึ่งของประเทศหาที่ใดเสมือน

หากใครที่มาเยือนน่านแล้วไม่ได้ไปนมัสการวัดในเมืองน่านก็ยิ่งนับว่ามาไม่ถึงเมืองน่าน วัดสำคัญที่ไม่พูดถึงไม่ได้ก็คือ วัดพระธาตุแช่แห้ง ปุณณสถานสำคัญที่สุดมีอายุกว่า 600 ปี พญาการเมืองโปรดให้สร้างขึ้นเมื่อปี พ.ศ.1891

ชื่อหนังสือพิมพ์	วันที่	ปีที่	ฉบับที่	หน้า
เชียงใหม่นิวส์	29 เม.ย. 2552	18	6497	5

แม้หลายคนจะพูดถึงเมืองน่านไม่ใช่ในฐานะของเมืองผ่านทาง แต่เป็นเสมือนเมืองที่มีลักษณะเป็นไส้ตั้งที่ยื่นออกไป ซึ่งหากใครที่จะเดินทางมาเยือนเมืองนี้ก็ต้องมีความตั้งใจมา จนมีคำพูดเล่นๆ จากผู้อาวุโสหลายท่านในเมืองน่านว่า “ถ้าเมื่อน่านจะเป็นเมืองไส้ตั้งที่ยื่นออกไป แต่ไส้ตั้งนี้จะเป็นถุงเงินที่ได้จากนักท่องเที่ยวในยามเดินทางมาเยือนเมืองน่านแห่งนี้”

พระพุทธนันทบุรีศรีศากยมุณี มีส่วนผสมของทองคำถึง 65% สูง 145 เซนติเมตร สร้างขึ้นในปี พ.ศ.1969 โดยเจ้าแก้วพารผาสุม เจ้าผู้ครองนครน่านองค์ที่ 14

ตรงข้ามกับวัดช้างค้ำ เป็นวัดภูมินทร์ สร้างขึ้นโดยเจ้าเจตบุตรพรหมมินทร์ ความโดดเด่นของวัดนี้ไม่เหมือนกับวัดอื่นคือเป็นพระอุโบสถและวิหารในตัว รูปทรงอาคารแบบจัตุรมุขมีนาคสะดุ้ง 2 ตัว เทินพระอุโบสถไว้ในวิหารหลวงซึ่งสร้างเป็นแบบจัตุรมุขมีพระประธานจตุรทิศคือพระพุทธรูปปิด

ชื่อหนังสือพิมพ์	วันที่	ปีที่	ฉบับที่	หน้า
เชียงใหม่นิวส์	29 เม.ย. 2552	18	6497	5

ทองปางมารวิชัย 4 องค์หันพระปฤษฎางค์ชนกัน นับเป็นลักษณะเด่นที่ไม่มีที่ใดในล้านนาเหมือนภายในวิหารหลวงวัดภูมินทร์ มีภาพจิตรกรรมฝาผนังสกุลช่างล้านนาที่หาชมได้ยาก ซึ่งเขียนเรื่องคัทธกุมารชาดกและเนมิราชชาดก ซึ่งทั้งหมดอยู่ในปัญญาสชาดก รจนาขึ้นโดยพระเถระชาวล้านนาและแพร่หลายทั่วไปในหมู่ชาวพุทธ

นอกจากนี้ยังมีวัดสำคัญของชาวไตลื้อ วัดหนึ่งซึ่งสร้างขึ้นในยุคสมัยเดียวกับวัดภูมินทร์ คือวัดหนองบัว ซึ่งเป็นวัดเก่าแก่ของหมู่บ้านภายในวิหารมีภาพจิตรกรรมฝาผนังเช่นเดียวกับวัดภูมินทร์ สันนิษฐานว่าเป็นฝีมือช่างสมัยเดียวกัน หมู่บ้านหนองบัวเป็นหมู่บ้านของชาวไตลื้อ นอกจากจะประกอบอาชีพทำนาแล้ว ยามว่างชาวบ้านยังทอผ้า ซึ่งเป็นเอกลักษณ์ประจำของชาวไตลื้อก็คือผ้าทอลายน้ำไหลได้อย่างสวยงามอีกด้วย

เมื่อมาเยือนเมืองน่าน ลองแวะเข้าไปเที่ยววัดสำคัญของน่าน นอกจากจะได้ชมความสวยงามของศิลปะไตลื้อแล้วยังได้เรียนรู้ประวัติศาสตร์อันเก่าแก่ของเมืองน่านแห่งนี้ด้วย

แม้หลายคนจะพูดถึงเมืองน่านไม่ใช่ในฐานะของเมืองผ่านทาง แต่เป็นเสมือนเมืองที่มีลักษณะเป็นไส้ติ่งที่ยื่นออกไป ซึ่งหากใครที่จะเดินทางมาเยือนเมืองนี้ก็ต้องมีความตั้งใจมา จนมีคำพูดเล่นๆ จากผู้อาวุโสหลายท่านในเมืองน่านว่า “ถ้าแม่น้ำน่านจะเป็นเมืองไส้ติ่งที่ยื่นออกไป แต่ไส้ติ่งนี้จะเป็นถุงเงินที่ได้จากนักท่องเที่ยวในยามเดินทางมาเยือนเมืองน่านแห่งนี้”

จักรพงษ์ คำบุญเรือง

jakpong@chiangmainews.co.th